

TOVERITAR

No. 47

Tiistaina, Marraskuun 21 p.—Tuesday, November 21st

1922—Kahdestoista Vuosik.

NEW YORKIN SUOMALAISTEN TYÖLÄISTEN SUUNTATAISTELU

Maailman suurimmassa kaupungissa, New Yorkissa, sen monimiljoonaisen väestön, lukemattomien eri kansallisuksien keskellä, asuu tuhansittain suomalaisia työläisiä, miehiä ja naisia, taistelun olemuksensa puolesta, kuka sortunut tuon kapitalistien jätti- lishäivön kitaan, kuka onnistunut välttämään sen tuhoisat vaikutukset. Luokkatietoisin osa heistä on valtiollisesti järjestynyt, kuuluu aikoinaan Amerikan Sosialistipuolueeseen sen suomalaisen kielijärjestön osastona ja täällä nykyään Amerikan Työväen puolueeseen (Worker's Party of America). New Yorkin Y. S. S. Osasto on suurin suomalainen osasto Amerikan Yhdysvalloissa. Sen jäsenmäärä vaihtelee 600—700 vaiheilla. Sen keskuudessa kehittyi huipputuona maailmansodan jälkeen työväenliikkeessä puhjennut suunta- taistelu v. 1921, jolloin se menetti yhteisillä voimilla rakennetun ajanmukaisen työväentalonsa säilyttämisen mah- tavana pääomanaan vääräntuomittomät luokkataisteluperiaatteet. Siltä taiste- lusta tässä muutamia piirteitä mainit- tun osaston vuokerehtorin mukaan vuodelta 1921 sekä mukana olleen muistelmien perusteella.

Vuosi 1921 alkoi myrskyn merkeissä. New Yorkin Y. S. S. Osaston johdossa oli silloin vielä aines, joka oli päättänyt seurata edelleenkin samaa ohjelmaa kuin siihenkin asti, huolimatta siitä, että jäsenistomme omaksi un- demman aikaisen, vallankumouksellisen sosialismin periaatteet ja menette- lytavat ohjelmi Amerikan työväntuo- kan luokkataisteluliikkeessä. Osaston kokoukset alkoivat muuttua suunta- myllyiksi kahden mitä vastakkaisim- man suunnan välillä, joista kumpikin luomollisesti yritti pälistä hallitsevaan asemaan. Sosialistipuolue oli silloin jo ottanut Kolmatta Internationalea vas- tustavan kannan, vaikkakaan se ei ollut niin suoraviivainen kuin myö- hemmin. Osaston jäsenten suuri enem- mistö oli myötuntoinen ja tiukasti Kolmannen Internationalen oppien se- raaja, joten suuntaaistelut muodostu- vat kaikkien kokousten ja tilaisuuksien keskipisteeksi. Oli sen vuoksi välttämätön ja asiaan kuuluvaa, että osaston johto oli saatava jäsenten enem- mistön kautta vastaavaksi ja siis tärkeimmät toimikunnat vasemmiston kä- siin.

Edellinen vuosikokous oli jo valin- nut johtokuntaan vasemmistolaisen enemmistön. Sen kokouksissa alkoi heti sama taistelu, mikä esiintyi osaston kokouksissakin. Oikeistolainen aines asettui vastustamaan kaikkia johto- kunnan enemmistön päätöksiä, koski- vatpa ne mitä kysymyksiä tahansa. Heti vuoden alusta saattoi jo huomaa, että sillä tavoin kokoonpantu joh- tokunta ja sen toiminta kävivät mah- dottomiksi. Kokoukset muodostuivat melkein yksinomaan vastalauseiden ja vastalauseiden värkkiä- misfilaisuuksiksi, vähemmistön jarrut- tuksena kaikkea enemmistön työtä.

Suomalaisen Sosialistisen Kustannus- yhtiön (Raivaaja lehden julkaisija) surullisen kuuluisan kokouksen jäl- keen, alkoi tilanne käyrjistyä huippuun- sa. Kokoukseen oli osasto valinnut va- semmistolaiset edustajat, jotka kokouk- sessa menettelivät täydellisesti saami- ensa evästyksen mukaan. Kun maini- tun kustannusyhtiön johtokunta väki-

välön ja virallisen poliisin avulla heittäti osan edustajista kadulle sanot- tusta kokouksesta, ottivat nämä — kä- ännöstyksessä velvollisuutensa edustamaan osastoa kohtaan — it- sellen vallan ryhtyä vaatimaan oi- keutta muiden samasta kokouksesta karkoitettujen edustajain kanssa por- varillisessa oikeudessa. Ennen tätä ko- kousta oli osasto puolueen paikallisen keskuskomitean pakottamana toimit- tanut äänestyksen ja päättännyt py- syä Sosialistipuolueessa 383 äänellä 7 vastaan (joka päätös tehtiin takti- llisista syistä, eikä sen vuoksi koitunut suureksi iloksi oikeistolaisille).

Sosialistipuol. oikeiston menettelyn ja erikoisesti kustannusyhtiön kokouk- sen jälkeen, alkoi osaston jäsenten mielipiteet selvästi siihen suuntaan, et- tä ainoa oikea ratkaisu kysymykselle

eroamisen puolesta 220 ääntä kätten- nostoäänestyksessä ja 212 ääntä lippu- äänestyksessä kolme ääntä vastaan. Näin päättyi New Yorkin Y. S. S. Osaston yhteys Sosialistipuolueeseen. Kuvaavana piirteellä oikeistolaisen taistelutavalle mainittakoon se, että vaikka kokouksen meno oli mitä rau- varillisessa oikeudessa, kuljettivat he puoli tusinaa poliisimiehiä, joita he kehittivät ajamaan "mellakoitsijat" pois kokoushuoneesta. Tällaisiin kei- noihin he olivat jo pari kertaa aikai- semminkin yrittäneet turvautua epäon- nistuen siinä. Poliisit eivät kuitenkaan ryhtyneet mihinkään toimenpiteisiin, koska heidän mielestään yleisö ei ol- lut rikkonut yleisiä järjestyksiä.

Tähän päättyi myös New Yorkin Yhd. Suomalaisen Sosialistiosaston toi- minta omassa talossaan. Heti kun

jo vuoden 1919 loppupuolella, jolloin yksityisten vasemmistolaisten toverien keskuudessa keskusteltiin jo innok- kaasti sen tarpeellisuudesta tietopuoli- suuden kehittämiseksi osaston jäsen- tön keskuudessa, jossa silloin oli jo huomattavaa kallistumista todellisten luokkataistelun periaatteiden hyväksy- miseen ja tunnustamiseen, mutta joka pyrkimys perusteellisimpien tietojen puutteessa oli hapilevaa. Lukuren- kaan perustamista ei kuitenkaan voitu ajatella osastossa, jossa silloin vallitsi vahva oikeistolainen, valmiina vastusta- maan jokaista edistysmielistä yritystä. Sen vuoksi jouduttiin etsimään muita teitä, joiden kautta tämä tärkeä aloite saataisiin toteutetuksi. Tä- sä tuli avuksi Naisten Osuskoti, jossa pidettiin joka viikko keskustelunokouk- sia ja joissa osanottajat saivat vap- paimmin lausua mielipiteensä kuin osaston kokouksissa. Naisten Osuskoti- n agitaatiokomitean aloitesta per- rustettiin ensimmäinen lukurengas, jo- hon kirjottautui heti 12 jäsentä, joka silloisiin oloihin nähden oli suuri saavutus".

Osuuskodin perustama lukurengas toimi siihen saakka kun osasto erosi Sosialistipuolueesta. Sen tapahduttua voitiin asia jo esittää osaston kokouk- selle, jolloin huhtikuun alkana osasto- ton perustettiinkin jo lukurengas, jo- hon sulautui Osuskodin lukurengas.

Taistelu alaosastoissa.

Suuntaaistelu osastoissa ei rajoit- tunut ainoastaan osaston yleisiin koko- uksiin vaan käytiin sitä yhtä kiivaasti kaikissa alaosastoissakin.

Kiivaampana taistelunantareena lie- nee tässä suhteessa mainittava kirjal- lisuuskomitea. Tästä lausua kirjalli- suuskomitea osaston vuosikokouksella antamassaan kertomuksessaan seura- vaa:

"Kun S. S. Järjestö erosi Sosialistipuolueesta (1920) joutui osastomme kirjallisuuskomitea taantumuksellisten kontrollin alaiseksi. Kun Raivaajan konttori kiellettiin välittämistä jär- jestämme lehtiä, otti oikeistolainen komiteamme samanlaisen kannan järjes- tön lehtiin nähden.

Kun vasemmistolainen aines ei tyy- tynyt päätökseen vaan levitti jär- jestön lehtiä yhä edelleen, menivät oikeistolaiset niin pitkälle, että to-ivat osaston kokoukselle ehdotuksen, että jokainen joka levittää "tuholaisten" lehtiä, pitää potkia pois kemit- teasta. Vaikkakaan osasto ei hyväk- synyt ehdotusta, eivät vasemmistolai- set nähneet mahdolliseksi toimia komi- teassa vaan rupesivat yksityisinä levit- tämään järjestön lehtiä".

Tähän tapaan toimivat toverit aina huhtikuun 3teen päivään saakka, jol- loin asiamieskoncisto järjestettiin uude- lleen osaston kokouksessa.

Agitaatiokomiteassa oli vasemmi- stolainen enemmistö, jonka päätöksiä ja toimintaa sen vähemmistö ei jaksanut varsinaisissa komitean kokouksissa suuresti vaikuttaa, mutta joka sitä enemmän turvautui ulkopuolisiin voimiin yrittäessään estää kokouk- sen enemmistön hyväksymien puhujien esiintymistä y.m. tällain enemmistön järjestämiä valistustilaisuuksia.

Näytelmäseuran johto oli opportunistien käsissä, joka rikkoi Brooklynia osaston kanssa tehdyä vierailusepti- muksen heti sen jälkeen kun Brook-

"Eteenpäin"-lehden konttori New Yorkissa.

mikä on jällellä, on eroaminen Sosia- listipuolueesta, jota vahvistui se seik- ka, että osaston jäseniä yritettiin eroittaa puolueesta vasemmistolaisten mieltäpidenssä takia.

Huhtikuun 3:s päivä.

Huhtikuun 3 päivänä tämä histo- riallinen teko suoritettiin. Tämän ko- kouksen edellisellä viikolla olivat oi- keistolaiset tehneet parhaansa ilmoit- tuakseen siitä yleisölle, jota se kehotti saapumaan kokoukseen katsomaan ja kuulemaan, miten siinä erotettaisiin kaikki vasemmistolaiset ainekset. Va- semmistolaisten tiedossa oli myöskin tämä eroittamisjuttu, koska alun kol- mättä satua jäsentä oli siitä ennen suunut kirjelmää paikallisjärjestön kes- kuskomitealta, jossa kirjeen saajia syytettiin vihavalituksesta toiminnasta Sosialistipuoluetta vastaan ja keholl- tettiin saapumaan kuulusteluun, joka asian johdosta toimeenpantiin, johon sivumennen sanoen yksikään ei liene mennyt.

Edellämmainittuna päivänä täyttyikin osaston talon suuri teatterisali lehte- roita myöten uellaansta yleisöä. Ko- kouksen alettua yrittivät oikeistolaiset järvittää kokouksen virkallijät, jotka olivat vasemmistolaisten, onnistumatta siinä kuitenkaan. Ensimmäisenä astana heti pöytäkirjan lukemisen ja hyväk- symisen jälkeen esitettiin osaston ero- aminen Sosialistipuolueesta. Ehdotus sai osakseen valtavia suosiosoituuksia ja äänestykselle laskettaessa, annettiin

Sosialistipuolueesta eroamispäätös oli tehty, antoi osaston talon nimellisesti onnistuvan Manhattaniin Suomalaisen Edistysyhdistyksen puheenjohtaja, Pin- kertoni poliisihurtien turvaten, häi- tönmäärityksen osastolle. Kun seuraavan osaston kokouksen oli määrä alkaa, es- tettiin jäseniltä pääsy taloon.

Tämä oikeistolaisen menettely sai alkan sen, että suuret joukot, jotka siihen asti eivät olleet kyenneet rat- kaisemaan kantaansa suuntaaistelusa- na, nyt luomasivat selvästi, etteivät he voi jäädä Sosialistipuolueeseen, jon- ka ainoana turvana oli kapitalistisen valtion poliisilaitos.

Naisten Osuskoti valistuksen työssä.

Ensimmäisenä paikkana, johon talos- taan lähdetyt New Yorkin Yhdist. osaston jäsenet turvautuivat, oli Nais- ten Osuskoti, joka aullisti avasi oven- sa häädetyille. Siinä pidettiin ensi- mäisen työkokous Sosialistipuolueesta erottua ja siinä kokoontuivat osaston kaikki alaseurat niin kauan kuin koti oli olemassa.

Naisten Osuskodin osallisuus va- semmistolaisuuden kehittymiseen New Yorkin suomalaisten työläisten kes- kuudessa sietää tulla tässä erikoisesti mainittu merkityksi. Se selvence pa- rahiten osaston vuosikertomuksesta, jossa selostetaan lukurenkaiden perus- tamista ja jossa sanotaan seuraav- vasti:

"Lukurenkaan historialla on alkunsa